

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Et Primo. De his Quae Fiunt In Initio per amorem deficientem à viuacitate
intellectuali. Paraphrasis Secvnda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

& pluribus etiam annis, ambiguo euen-
tu, susque deque pelagum dilectionis
arcana, transnauiget, non idè ani-
mum despondeat; sed in funiculis cha-
ritatis se se constringi, trahique sinat,
quocunque impetus diuini spiritus
voluerit. & hisce quidem in genere,
& ad notitiam eorum, quæ vniuer-
saliter ad varia referuntur, præ-
missis, ad specialia singulorum sta-
tuum, & operationum transeundum
est.

P R A X I S
S T A T V S P R I V A T I O N I S
E T P R I M O .

DE IIS QUÆ FIUNT IN INITIO
PER AMOREM DEFICIENTEM A VIVACI-
TATE INTELLECTUALI.

PARAPHRASIS SECUNDA.

Quæ est ista, quæ progreditur quasi a aurora consurgens? quæ progre-
ditur ait, ac si diceret, non subito, aut prius non visa, hæc pia
anima ambulat; sed iter suum feliciter persequitur, à prioribus sci-
licet statibus, de quibus prima parte dictum est, ad vltiora spatia,
regionesque progrediens; non contenta primam, & secundam di-
lectionem, ac Dei præsentiam incipientium, & proficientium mo-
dis conformem, sibi inescasse: sed futuram, & perfectiorem inqui-
rens, quæ utique quasi aurora consurgit, rutilans duntaxat, ma-
gisque ignem, quam lumen spirans: dum toto hoc statu priuationis
rigorosa, in camino diuini amoris ad purum excoquitur, & spiritali
sanguinis profusione, ad instar martyris, in nouum hominem, qui
secundum Deum creatus est, formatur; pro vt ordinatè secundum
ea, quæ in praxis initio, medio, & fine cuiusq; status, contingunt, la-
tius dicetur insequentibus,

R 3

I. Breuis

a Cant. 6.

- I. Breuis deductio eorum quæ eueniunt in praxi voto statu priuationis durante.
- II. Quod propria operatio, quamdiu mysticus in initio priuationis versatur, sit amoris depuratio, à Viuacitate intellectuâ
- III. De querimoniis quæ sunt ordinariè in principio amoris deficientis.
- IV. De formatione amoris deficientis, pro vt est in intellectu per recordationem simplicem.
- V. Quod in simplici recordatione inueniatur spiritualis pulchritudo.
- VI. Quod simplex recordatio foueatur appetitu ad primam veritatem.
- VII. Quod licet sit difficile, quod spiritualis regio, Visus, & formationis industria in superficialem vacuitatem abeant, hoc tamen esse necessarium.
- VIII. Quod singulariter hoc loco cauenda sit immortificata libertas.
- IX. Formatio fruitionis fit ex prelibamine fundi affectu ad instar cogitationis alleviato.

ARTICVLVS PRIMVS.

Breuis deductio eorum quæ eueniunt in praxi toto statu priuationis durante.

Nunquid considerasti seruum meum Iob, quod non sit ei similis in terra, homo simplex & rectus, ac timens Deum, & recedens à malo: ac si diceret, ô infelix humani generis hostis, qui tanquam leorugiens circuis quærens quem deuores, quid de virtute, & amore, quo me prosequitur iustus ille Iob, sentis? ad quod callidus ille serpens, quasi probitas illa Iobi ad tantam perfectionis laudem minus sufficeret, protinus respondit: nunquid Iob frustra timet Deum, nonnè tu vallasti eum, & domum eius, vniuersamque substantiam per circuitum, operibus manuum eius benedixisti, & possessio eius creuit in terra, quasi diceret, mirum non est, imò valde naturale est, quod aliquis Deum

timeat, non peccando, & amet, benefaciendo; quando ab ipso omnia bona, & nulla mala accepit: quia verò fidelis amicus in tentatione probatur, ruinæ humanæ cupidus, superaddit; sed extendende paululum manum tuam, & tange cuncta quæ possidet, nisi in faciem benedixerit tibi.

Simili prorsus modo accidit piæ animæ in negotio mystico, modi operandi naturaliter, siue per conuersionem ad phantasmata, & rationis discursum; pro vt fit in omnibus antedictis *b* statibus: in quibus etiam mysticus, vt principale agens, & in benedictionibus dulcedinis cupidus, magnum quidem spirituale solatium consequitur, intus, & foris: verum tamen priusquam modo supernaturali, & simplici intelligentia, conformiter ad operationem substantiæ separatæ, diuinis fruitionibus ordinariè, & ex dono habitus supernaturalis vniatur; ab inferioribus, & humanis operandi modis expediri, & depurari

a Iob. 1. *b* Totæ 1. parte.

purari debet omnino. Ea propter mysticæ perfectionis ordo, gratia Dei cooperante, ædificium spirituale, & omnes internas diuitias, deliciasque paulatim demoliri incipit, & quasi dicit ad satan; ecce vniuersa, quæ habet in manu tua sunt, tantum in eum ne extendas manum tuam. & idcò satan egressus à facie Domini interfecit oves, & boues, asinos, camelos, pueros greges custodientes, filios, & filias in domo senioris filij conuiuantes: donec tandem ad vltiorem instantiam, ipsi etiam liceret extendere manum in lobum, ac piam animam, & percutere cutem, & carnem eius vlcere pessimo, spiritualis tædij, quo ita finaliter misericordissimo Domino, ansa detur amplius benefaciendi. post has enim omnes afflictiones, benedixit Dominus nouissimis Iob magis, quam prioribus.

In initio ergò huius Priuationis (quam diximus a esse ablationem præhabitæ deuotionis, seu modi amicabiliter in interioritate cum Deo agendi; ita vt ad priora exercitia redire non possit) à summo, ad quod quilibet per status primæ partis deductus fuerat, vsque ad media descendit; & simul paulatim diminuitur, aut amorosa illa fruitio, aut animosa resignatio, prout ratio cuiusuis, in praxis feliciore successu requirit. & hæc quidem diminutio non paruam solet causare tristitiam; cum putent in profectu spirituali sese deficere; nondum intelligen-

tes, totum hunc statum priuationis aliud non esse, quam impuri amoris ad Deum, purgationem, & ad perfectioris vnionis dispositionem, in medio autem quasi turmatim, & sensibilibiter magis reuiuiscit vitiorum impugnatio, & turbulentia; quæ omnia iam pridem emortua credebantur. accedente ergò hac vitiorum passione, & recedente magis, magisque gustu, aut animosa resignatione, accrescit quoque spiritualis tædij, & tristitiæ inuolucrum, & id quod de Deo est, tam modicum, & paruum videtur, vt nihil omnino ex præhabitæ contemplationis fruitionibus, superesse credatur; vitiorum autem molestia, tam viuaci dominio insolescit, vt ipsa etiam cordis abdita & penetrasse, & omnia in suum consensum pertraxisse videatur; vtque vix lubeat, aut actum resignationis producere, aut aliquid boni, sine tristitia, peragere, aut de Deo, rebusque diuinis, cogitare. Et cum peccatum originale ipsam animæ essentiam, secundum quod est primum subiectum originalis peccati, deprauet, in medio huius depurationis, in ipso fundo, ac radice palatus, ex originali iniustitia vitiatum, & à bono incommutabili, ad commutabile inordinate conuersus; amaritudinem suam ad omnem sensum, gustum, & vitam diffundit; vt plenis buccis gustet, quam malum, & amarum sit, à Deo vnquam separatum fuisse. In fine tandem, vti moribundus,

& vi-

& viribus, ac vita penè destitutus, vitiorum, & antea toleratarum tentationum vix quidquam amplius sentiscit, in natura; in spiritu quoque, & diuinis perceptionibus admodum ieiuna manet: paulatim duntaxat à miseria animæ, & spiritus respirando quoadusque ad instar infirmi, lenta valetudine sensus; ratio, mens, & consilium ei restituantur, & ignis diuini amoris præhabitus, ac in puteo priuationis tutatus, & demum quasi in aquam crassam mutatus, affulgente sole a gratiæ, in nouum ignem conuertatur, & dicat ecce nunc cœpi, hæc mutatio dextræ excelsi; in sequentibus statibus probaturus, quod Dominus sit pius, & verè misericors, faciens admirabilem, cum transacta tentatione prouentum.

Et hæc quidem in inferiori homine, graues admodum, & pœnosæ (ex originali iniustitia vitiatæ) passionibus sunt, & tolerantia; in superiori verò homine, seu spiritu, tenebræ sunt, & ignorantia, ac prorsus spirituales infirmitates; per quas ad purum decoquitur, & ad modos supernaturaliter operandi, depuratur; Deo optimo maximo dono fortitudinis, alijsque actibus subindè infusus, in eiusmodi agone, piam animam corroborante; ne fortè deficiat in via, & martyrij spiritalis lucta. tædium verò illud impatientis desiderij, erga diuinum amorem, quo necesse erat mentem affici ve-

hementer amantis, absente eo quem amabat, postquam in initio, tanquam lignum madidum ab igne depurante prius fuisset calefactum, & ad nigredinem redactum; in medio miris anxietatibus, vt titio fistulans, cruditates amoris imperfecti exhalabat: vt tandem in vltima dispositione, pulcherrimum lumen, & formam ignis indueret. quare autem hic priuationis status, & rigor sit necessarius, dictum est infra. *b* hæc verò in genere dicenda fuerunt. vt iacula præuisa minus feriant: & eo minus perturbent venientia mala, quo fuerint præscita: tolerabilius enim mala suscipimus, si contra hæc per patientiæ clypeum munimur.

Ad formationem autem operationum, seu verborum mysticorum, pro exercitio actus in hoc statu priuationis, quod attinet; cum hoc loco sit nuda, & mera dispositio ad modum operandi supernaturaliter, & operans etiam ad modicum, in aliqua operatione vix pacificè possit subsistere, nec alicuius singularis fruitionis, seu amicabilis perceptionis diuinæ sit capax: vtilius visum est, ad longum ea deducere, quæ ei euentura sunt, & duntaxat monere, vt ad ea, quæ in initio, medio, & fine priuationis ordinatè explicantur, pro posse, conformiter operetur. ad oculum enim experietur illud Iobi; *c* spondium elegit anima mea, & mortem ossa; ita vt secundum intellectum vix

a Inf. Dec. 2. a. x. & Parap. 7. *b* Dec. 2. *c* Iob. 7.

vix quidpiam cognoscere, & secundum voluntatem vix quidquam amare possit. quia verò, quam diu aliquis in initio priuationis versatur, subindè à magis strenuis, pulchræ quædam operationes eliciuntur, poterit in eo casu mysticus legere ea, quæ de formationibus operationum diximus infra. a iam verò cum præmiserimus ea, quæ in toto statu priuationis contingunt, ad particularia descendendum, & consequenter dicendum erit,

Quod propria operatio quamdiu mysticus in initio priuationis versatur, sit amoris depuratio à viuacitate intellectuali.

ARTICVLVS SECVNDVS.

Sol conuertetur in tenebras, b & luna in sanguinem antequam veniat dies Domini magnus, & horribilis; ac si diceret, ô pia anima, quæ per amoris exercitia ad summum tibi proportionatum lumen ascendisti, dum in statu contemplationis versareris, scias velim, quod licet maius lumen non videatur, quam lumen solis; hoc ipsum tamen obtenebrari debere, ita vt præhabita spiritualis pulchritudo non tantum deficiat; sed etiam, vt luna conuertatur in sanguinem: per hoc, quod in animali homine, qui bona subordinatione passionum, & virtutis studio afficiebatur, omnis generis tentationes, & carnalia desideria, vtrumque sopita, aculeis suis extimulent, & paulatim ad

arduum certamen deducant, antequam in medio huiuscè priuationis, veniat dies Domini magnus, & horribilis. c

Quando ergò in summo status contemplationis, siue affirmatiui, siue negatiui modi, non amplius subsistere poterit pia anima; quin imò non per accidens, aut ad modicum durans, animaduertit se indies deficere à solitis exercitijs, & adiuuandi modis; continuo etiam omnem habitam pulchritudinem contemplationis, eiusque viuacem gustum deficere, neque etiam ad præhabitas operationes posse redire; sed intima tendentia, ad vltiora licet ignota, inclinari: securè hæc, quæ de initio priuationis diximus, aggrediatur. & principio quidem non agrè feret, spirituales pulchritudinem, seu intellectualem viuacitatem (ad quam in contemplationis statu eleuata fuerat) obscurari, & paulatim deficere; sed humiliter consentiendo, Dei beneplacito se se committat: qui tanquam sapiens architectus à culminibus, scilicet intellectualibus, incipit soluere vetustatem, vt impuritatem amoris corrigat; licet etiam interea simul (nondum tamen piæ animæ cognitio modis) in tenebris ponat latibulum suum; quod vt manifestius appareat, dicendum erit,

De querimonijs que fiunt ordinariè in principio amoris deficientis.

ARTICVLVS TERTIVS.

Dixi d sapiens efficiar, & ipsa longius recessit à me. ac si diceret, ô pia anima,

a Parap. 6. b Ioel. 2. c inf parap. 3. d Eccl. 6. 7.

nima, quæ vltioris, perfectionis cupida, subdubitando, & admirando in te metipsa conturbaris, quod post aliquod annorum spatium, tam in statu meditationis, quam adspirationis, ac etiam contemplationis, siue modi affirmatiui, amorosa consolatione, siue modi negatiui, animosa transcendentia feliciter expensum; ita vt interea ad diuinam sapientiam, vt melius fieri potuit, & tibi opus fuit, te ipsam eleuares. tibi persuadens, quod semper in amore Dei sensibiliter deberes crescere: iam verò ab aliquo tempore constanter videas, te è contra magis deficere, ab habita intellectuali pulchritudine, & amoris diuini gustu: noli putare, quod ipsa hæc tua interior bona constitutio, longius recedat à te licet enim secundum quid, & prout hucusq; consueueras, eam longius recessisse animaduertas, non tamen secundum illum modum, qui purè spiritualis est, & ad quem disponi incipis, longius recedit; sed intimius accedit, ac miris, & tibi nondum cognitis modis accedit, accedetq; magis incessanter. Itaq; vt pane solido cibanda, & vt amica in tentatione probanda; (nihil enim nobis amplius hoc loco cum deuotione sensibili commune est) statue tecum indies, & virili animo repete, donec deficiam, non recedam ab innocentia mea: iustificationem meam quam cœpi tenere, non deferam. neq; introibo in tabernaculum domus meæ, neq; ascendam in lectum fratris mei; nec dabo somnum oculis meis, nec palpebris meis dormitatio-

nem, nec requiem temporibus meis, donec (gratia Dei mediante in sequentibus statibus) inueniam locum domino, & tabernaculum Deo Iacob; in tantum, vt si diuino pulchro, & bono pro voto potiri, non sim digna; saltem aliud quidpiam quod Deus non est, & ad Deum me non ducit, etiam admittere nolim.

Et quidem eiusmodi fortis, & constans animus, scilicet omnes desolationes tolerandi, tanquam pactum quoddam sit ad diuinum amorem prosequendum, & ad condelectandum legi Dei secundum interiorem hominem, loco præambuli, & dispositionis præuiæ, ad congruè operandum; dein vt fieri poterit, ad exercitium actus, spiritualis oculus ad diuinum pulchrum aspiciendum, eiusq; summum bonum diligendum eleuandus erit; non crassa; sed admodum subtili cogitatione, idq; toties moderatè repetendum erit, quoad vltq; actualis amoris benè afficientia, & cum Deo coniunctio, subsequatur; quæ si obtineri non possit, æquo animo ferendum erit, quidquid molesti occurrerit, & tantò orandum humilius, quantò gustus amoris diuini recesserit longius. ne autem præstans margarita hic abscondita negligatur, consequenter dicendum erit,

De formatione amoris deficientis, prout est in intellectu per recordationem simplicem.

ARTICVLVS QVARTVS.

Sentite a de Domino in bonitate, & in simplicitate cordis querite illum. ac si diceret, o pia anima, licet intellectualis viuacitas secundum sensibilem afficientiam diminuat, & quodammodo euanescere videatur; scias tamen in presentiarum adhuc insignes regionis intellectualis superesse pulchritudines, fruitionesq; amoris. hucusq; enim, dum videlicet in statu contemplationis versaberis, vt plurimum per discursus, & illationes interiora tua fouere debuisti; iam verò cum paulatim ad modum operandi supernaturaliter disponaris, oportet vt in posterum simplici duntaxat Dei recordatione tua peragas: & hoc ipsum quidem non cum tali conatu, vt in inferiore homine sensibilis aliquis feruor excitari debeat, prout fiebat in statu contemplationis: tum enim per viam & modum acquisitionis procedebatur, ita vt, quod in optimo spiritus inueniebatur, ex abundantia sua in vires inferiores sensibilibiter influeret, & feruores excitaret; iam verò cum à summo tuo recedas, & spiritualis pulchritudo remittat, nec sit amplius illius efficaciam, vt in sensibiles vires iucundè diffundi possit, ad spiritus subtilitates paulatim animus inducendus est. Vnde mox vt animaduertes fruitionem, seu intuitum animi obscurum vel languidum fieri, ilicò prima illa simplex, leuis, & puri Boni Deiq; recordatio reassumenda est. idè enim dicitur; sentite de Domino in bonitate; id est, se-

dulò agere oportet, vt sensus diuinæ bonitatis non tantum maneat; sed etiam vt in simplicitate cordis, & alleuiatione mentali foueatur, ne à spirituali sua puritate, & luce ad fundum conclusum & tenebrosum detrahatur.

Et quia in simplicitate cordis quære-
re oportet; omni diligentia multiplici-
tas, seu interruptio cauenda erit: quæ
quidem interruptio, est vel ex causis ex-
trinsecis, vel ex causis intrinsecis. extrin-
secæ causæ sunt, opus superfluum non
ex obedientia assumptum, furtiua con-
fabulatio, tentatio hoc vel illud habendi,
vtendi, inuoluntaria mortificatio,
qua contingit aliquid contra inclinacionem
naturalem cum nausea pati, &
similia. intrinsecæ autem causæ sunt a-
riditas, torpor animi, tædium ex aliqua-
li otio, profluente ex non renouatione
recordationis diuinæ, aut inhæsi-
one in obscuro fundo; ex quibus vt plurimum
ariditas, languor & tædium proueniunt.
quod si verò in nullo horum defectuo-
sam te inueneris; & tamen ab optata
cordis simplicitate ad aliud quippiam
prolabaris, hoc non ita grauitè feren-
dum est, cum, etiam nulla posita negli-
gentia, ea sit actiuitas spiritus nostri, &
ad euagationem, seu distractionem
prona, vt diu in vna re (nisi quæ val-
dè alliciat,) consistere nequeat: sed ma-
gis curandum erit, ne ad internum
pondus, seu cæcam interioritatem de-
clines, neglecta illa animi pulchritudi-
ne; quæ sicut ex simplici memoria diui-
næ præsentie acquiritur, ita etiam quan-

do eiusmodi presentia quacunq; tandem occasione euauerit, si uolenter, aut sollicitè eam recuperare uelis, graue potiùs tedium cauſabis.

Vt autem in mentali oratione conformiter agatur, oportet primo loco præambuli, & perfectæ dispositionis, ut pijsſima Dei consolatio abeat, & secundum sensibilem affectum indies magis deserat, ex parte sua; dein ex parte tua, ut illam cum inquietudine non appetas, sed humiliter patienterq; sustineas, quod quasi in terra deserta, & inuisa, & inaquosa, sola, desolataq; incedas. Secundò uerò pro actus exercitio, oportet statim simplicem, & nudam de Deo cogitationem assumere; & hanc simplicem cogitationem, magis magisq; simplicem reddere; & quidem tam subtiliter, ac si nunquam alias ante hac quidquam de Deo sensibiliter percepisses. atq; tum demum, & in hac simplici de Deo cogitatione actualis contemplationis, sicut initium habetur, ita quoq; per aspectû simplicem, continuanda, & renouanda erit: ac etiam finita oratione mentali, alio tempore exercitium orationis, quando reassumendum erit, oportet pari modo pro primo, & perfectæ dispositione, omnia sensibilia, crassa, & quidquid ad sensibilem amorem inclinât, deserere; dein iterum à simplici cogitatione incipere. quanto autem solatio hæc fieri possint, consequenter dicemus.

Quod in simplici recordatione inueniatur spiritualis pulchritudo.

a Sap. c. x.

ARTICVLVS QVINTVS.

Apparet a Dominus tuis, qui fides habent in illum. ac si diceret, ô pia anima, si in uera simplicitate, & cordis intentione Deum quæſieris, indubitata fide sciens, ipsum infinitis modis in abscondito spiritus tui, latibulum suum posuisse; fieri non poterit; quin tibi nunquam hucusq; experto modo apparere dignetur. ut autem scias, te simpliciter procedere, non contristaberis te auertere à memoria præteritarum fructuum, & modorum operandi, cum præteritæ operationes iam suum præstituerint; sed omnibus præteritis obliuioni traditis, in Nunc presenti, ut poteris, nude, & purè Deum in Spiritu tuo uiuere, obseruabis; non tamen in illa altitudine, quæ alias secundum elevationem mentalem status contemplationis in cælorum sublimitate contingebat: sed ac si in capitis tui (ut ita loquar) noto quodam non-euato, sed in te ipso ample, & realè cælo, tuam interioritatem ambiens; illius appetitum, & tendentiæ desiderium amplexaretur. atq; ita apparet ijs, qui fidem habent in illum. fides enim est certus ascensus illius diuinæ presentia, quamuis omnis sensus, & amoris carentia sentire uideantur contrariù, quod quidem hoc loco per quam familiare est. cum enim amoris spiritualis uiuacitas indies dispateat magis, ac magis, eiusq; uisus non habeat, cui firmo aspectu innitatur; crescet infallibiliter quotidie ampliùs pondus uitiatæ naturæ, eiusq; actiuitas, in prioribus diuinæ præsen-

præsentia amicijs, vt in vmbraculo, à molesto certamine tutata.

Et quidem eiusmodi actus fidei, scilicet simplices, & tam intellectum, quam affectum vix afficientes, ac quidquid demum tædij, & ariditatis reperitum fuerit, loco præambuli, & perfectæ dispositionis accipiendum erit; dein pro actus exercitio, admodum subtili, & spirituali cogitatione oculus mentis ad Eum, qui omni pulchro in infinitum pulchrior est, dirigendus erit; quo ita spiritum conditor, spirituales aliquam sui pulchritudinem inuenire concedat, ex qua ille voluntas benè affecta, dein vnitiuo amori aliquamdiu intendat. & quia spiritualis hæc pulchritudo insigniter Deo coniungit; oportet quoque, vt admodum simplex sit ad Deum cogitatio, & totalis obliuio illius, quod affectuosum amorem sensibilibus afficere possit. & hæc, vt efficaciter fiant, dicendum erit,

Quod simplex recordatio foveatur appetitu ad primam veritatem.

ARTICVLVS SEXTVS.

NOx illuminatio a mea in delicijs meis; ac si diceret: ô pia anima, quæ in amore deficiente, ab intellectu prius habita viuacitate, in tantum digressa es, vt iam proximè tenebræ contulerent te; & ad soleitatem tui ipsius, in qua vix quidquam solitæ deuotionis haberetur, deducenda sis; vt ibidem ad oculum videas abominatio-

nes cordis tui, ceu inter parietes absconditas, & tanquam ex fonte ebullientes; scias velim, te prius adhuc tanquam in nocte ablata deuotionis deliciae illuminari, lactari, & confortari posse reali, & intimo spirituali gustu.

Hoc ipsum autem, vt congruè fiat, oportet loco præambuli, & perfectæ dispositionis, hominem inferiorem solita deuotione destitutum, tenebras, ariditates, & tædia patientem, quodammodo separare; & suis quidem infirmitatibus debilitatum, patientia autem munitum, deserere: dein pro exercitio actus, simplici illi recordationi, Dei memoriam magis sinceram, & maiestatiuam substituere; idque per appetitum, quo spiritus tuus ad primam illam veritatem, quæ Deus est, fertur: ita tamen, vt licet Deus, eiusque veritas inueniatur, attamen affectus, seu actus amoris non formentur crassi, & sensibiles; sed solummodo humili reuerentia, & submissione diuinum illud, quodque omnibus præstat Bonum, venerationi habeatur, eique subtili complacentiâ animus cohareat. Et ne aliqua in spiritu de diuino pulchro operatio incautè prætereatur, cum primis attendendum erit, ne sese pia anima à fundo detrâhi sinat, ante tempus; b sed quam diu fieri poterit, iam dicta praxi præambuli, in actus exercitio se gerat; licet in spiritu ad inferiora descendat ab habita viuacitate contemplationis; & subinde ipsa amoris exercitatio non plus afficiat, quam nuda cogitatio. quæ

S 3

qui-

a sal 138. b vt inf. Paral. 3.

quidem omnia si debite fiant, posset pia anima, postquam à summo contemplationis descenderit, per annum, & eo amplius, in spiritu satis bene versari, priusquam à fundi miseria ex toto includatur. & ne quis inutiliter contristetur, de quotidiano, ut videtur in spiritali vita retrogressu, consequenter iam dicitur;

Quod licet sit difficile, quod spiritualis Regio, visus, & formationis industria in superficialem vacuitatem abeant, hoc tamen esse necessarium.

ARTICVLVS SEPTIMVS.

Nisi ego abiero, Paraclytus non veniet ad vos; si autem abiero, mittam eum ad vos. ac si diceret: ô pia anima, quæ non sine amaritudine cordis tui ingemiscis, quod interioritatis tuæ spiritualis illa regio, visus, industria formationis, & quidquid in præcedentibus agendi modis, ad præsentiam diuinam habendam adstabat, de die in diem magis magisque euanescat, & quidnam modo agendum sit ignores: scias velim, quod nisi Dominus abierit, & præcedentia auxilia, modosque procedendi abstulerit, Paraclytum Spiritum S. etiam ad te non venturum, nec te ad pure spirituales operationes perungere posse: omnia enim quæ tibi ablata conquereris, sunt sicut accidentia, quæ facile possunt abesse, & adesse, absque subiecti corruptione, & spiritualis progressus læsione. si itaque abierit, mittet

eum ad te, & si ita egeris, ac si nihil omnino vsque in hanc horam ad intra occupata fuisses, & libenter obliuiscaris omnium præteritorum, te ipsam quoque vacuam, & nulla fruitione affectam acceperis; (sicut etiam realiter horum nihil amplius habes) tum demum te quasi omnino absolutam reperies, & moderatè, silentiosè, ac obliqua, non autem anxia sollicitudine Dei recordationem assumere poteris; ac præterquam quod tempore suo gratia Spiritus sancti dignaberis, etiam modo eius solatium, & quod ad intra agas, inuenies; videlicet, superficialem, & vix leuiter afficientem Dei præsentiam, quam etiam nullatenus vitaliter afficientem appetere, multoque minus proprio conatu formare debes.

Quapropter in quotidiana praxi, ad congruam dispositionem, pacificè tolerandum erit; quod spiritualis regio, visus, industria, & soliti sese adiuuandi modi, in superficialem vacuitatem abeant; dein pro actuali amoris vsu contentari oportet, de Deo, eiusque summo Bono, non plus sensibilibiter affici, quam si de ligno, aut pariete cogitaret, & leui solummodo tendentia, & nuda memoria, cum Deo agendum erit: idque tam diu iteratis, & renouatis vicibus præstandum est, quousque ad fundum, seu cordis centrum, fortem b attractum sentire cogaris. & licet ex eiusmodi dispositione, & nuda, pacificaque tolerantia, modicum deuotionis in sensibili affectu percipiatur; hoc tamen parui

a Ioan. 16. b inf. par. 3. art. 2.

parui æstimandum est, cum ex nunc ad ardua procedendum sit, ac forti animo parturiendum, fructusque præcedentium fruitionum habitatum (per omnes status primæ partis) producendi, ac etiam naturæ vitiatæ insolentia, gulæq; spiritualis appetitus debellandus sit. & quia hæc in praxi ardua sunt, & in interioribus exercitijs desolatus animus, facillè ad nociua dilabitur, vtili admonitione opus erit, & consequenter dicendum,

Quod singulariter hoc loco cauenda sit immortalificata libertas.

ARTICVLVS OCTAVVS.

Cvr eduxisti nos de Aegypto, a vt moriemur in solitudine: deest panis, non sunt aqua: anima nostra iam nauseat super cibo isto leuissimo. ac si diceret: O pia anima, quæ apud temetipsam querulosa obloqueris, & dicis, ô vtinam illa deuotione, qua vel adhuc sæcularis, & familiaritatis diuinæ præhabitæ ignara, ceu pane me confortante potiter; nunc autem nauseat anima mea super cibo isto leuissimo, & superficiali illa, nudaque, & vix leuiter afficiente Dei præsentia. Verùm ô pia anima caue reijcias, quod nondum satis agnoscis. panis enim iste angelicis manibus compositus est, & nihil vsque ad eò ad spiritum, eiusque puras operationes deducit, quam à crassitiè, & quasi grosso pane sensibilis amoris absolui.

a Num. 21.

& quum tu (vti adhuc lac sugere afflucta) ab eius dulcedine non nisi ægrè abstineas, caue diligenter, ad immortalificatam libertatem, & ad ollas carniùm, atque sæculi varios appetitus reuertaris. hic namque verus, & genuinus est locus respiciendi retrò, & à cæpto itinere deficiendi. pia namque anima quæ se suasque sensibiles, aut naturæ gratas sectatur vias, hucusque, seu quamdiu aliquid diuini gustus ad proprium commodum exsugere potest, interiorem hominem vtunque sequi assolet; verum vbi per singula in Christo luxuriata fuerit, & bonis eius, gratijs, ac amoribus non in vitiatæ naturæ subiugationem, & virtutis exercitium, sed in propriæ sensualitatis commodum perfruita; vbi etiam ad ardua, scilicet vitiorum, non talem, qualem, sed essentialem eradicationem, & virtutum plantationem, ceu fructus producendos præhabitæ deuotionis peruentum fuerit; tanquam infidelis seruus, & planta radicem non habens, ad immortalificationes, commoda carnis, honores, & sæculi voluptates pro posse, peius longè, maioriq; affectu, quam alias in sæculo constituta, reuertitur. idque vel maximè ea de causa, quod fundum, centrum, seu primæ dilectionis diuinæ principium, inordinate à Deo, vt summo Bono auersum, non seriò per mortificationis, & virtutis studia constanter depuret: ex quo facillimè subsequi solet, vt vltèriùs ad modos operandi supernaturaliter, per hanc priuationem

sele

sefe tantum non disponat; sed etiam ab orationis mentalis exercitio abhorreat, & vel à longè, à solo eius odore crucietur.

Tu verò ô pia anima, quæ semper ad minus sincera mente, & vero cordis desiderio, malum in te odisti, & bonum in alio pro viribus imitata es; licet in præsentiarum quodammodo ex toto nuda sis, & solitis internis auxilijs destituta, magna admodum sollicitudine efficere debes, ne in illa spiritus vacuitate libera effecta, ad immortificationes, & exterioritates te effundas. cum enim spiritus hominis in instanti ita operetur, vt amariua virtute non ligatus, facillimè ad quælibet cogitanda, & representanda diuagetur; de fundo etiam modicum haberi possit, quod stabiliter, & benè afficiat; hinc fit, vt omnis animus, & vires facillè dilabantur, naturalisque effusio, & libertas, quasi furtiuè se immittat, loco interioritatis. & quamuis de his minus turbentur viri probati, qui & ipsi circumdati infirmitate, quandoque in camino tentationis tribrati, titubare cœperant; nec facillè contingere soleat, vt Deo fidelis anima, hoc loco peccatum aliquod graue committat: solent tamen nonnulli à mentali exercitio prolapsi, quorum nihilominus eadem est vocatio, & ex instituto mystica exercitatio, ex imperfectionibus illorum, qui iam solitis deuotionibus ad progressum maiorem destituti incipiunt; non tam iustè scandalizari, quam eiusmodi defectus diuulgare,

quo ita alienis maculis contexti, verè, & solidè procedentibus virtuosi magis videantur. hinc ergò irrisores tales, qui etiam à mystica exercitatio in tantum deuiarunt, vt ad propria peccata, vitiaque emendanda; vix vel sincerus animus ipsis residuus sit, omnes actus, & imperfectiones obseruant, vt quoquo modo, & occasione illas recitent, dolosa enim ambitionis astutia obseruant cautè, apud mysticos nihil facilius ipsos deridentes, aut stomachantes viles reddere, quam si ab interna, & mystica felicitate deuiassè notentur. tu ergò ô pia anima, omni custodia serua cor tuum, quia ex ipso vita procedit; per mortificationem scilicet sensuum internorum & externorum, ne noxiè confugiant ad libertatem. & ideò determinatis vicibus omni die, longè maiori sollicitudine, quam aliàs vnquam, statuere debes proposita mortificationis videl. non loquendi, non respiciendi, non inutiliter diuagandi. & licet modo non sit tempus fructus mortificationis, & virtutis producendi cum sensibili deuotione, & gustu; est tamen tempus hæc præstandi sine tali gustu, ne fortè tibi pijsimus Dominus, sicut ficui (licet non esset tempus ficorum maledicat, & diuina permissione ad defectus, peccata, & vitia prolapsa arefcere contingat. quanto ergò sollicitius ab exteriori immortificatione sese cohibuerit; tanto intimius ac facilius interiora sua dijudicabit, pro vt iam consequenter dicemus,

For-

*Formatio fruitionis fit ex prelibamine
fundi affectu ad instar cogitationis
alleniato.*

ARTICVLVS NONVS.

Nox vobis a pro visione erit, & tenebra vobis pro diuinatione. ac si diceret; o pia anima, quæ in præcedentibus pijs exercitijs tanquam apis argumentosa, constantem amorem collegisti, ab eoq; non cum immortificatis, & proprias oblectationes quærentibus retrocedis; sed potius per deuia, & inuia, fusquæ, dequæ dilectum, etiam fugientem, & sese abscondentem, virili animo insequi statuisti, scias velim; ex nunc pro visione noctem te habituram, & pro diuinatione tenebras, in eo quod lumine spiritus sublata, in quo pulchras diuini amoris species habere solebas, substituendus sit tenebrosus ille fundus, seu carcer interioritatis, in quo conclusa, nil, aut modicum videas, lumen tamen summopere appetens. & certè, quantò amplius spiritualis regio, & visus in vacuitatem, & nihilum abeunt, tantò ad fundum, tanquam ad primum principium dilectionis, (licet inordinatis affectibus vitiatum) fit prolapsus vicinior; vt ex eo sicut ex radice, & indelebili ad Deum tendentia, speciem aliquam seu vitalem in Deo afficientiam elicere habeas. Verùm quia eiusmodi afficientia admodum tenuis est, & obscura quadam nocte, ac languenti tædio obuoluta; oportet vt hæ tenebræ sint tantum pro diuinatione, id est, pro

notitia loci, seu sphaeræ, circa quam versandum sit, ad habendam aliquam realem interioritatem. iam verò cum ilicò inibi operandum fuerit, & fruitio assumenda, ac continuanda; oportet vt illa nox, & quidquid in fundo ponderis est, pro visione recipiatur, & leui duntaxat, ac quasi indirecto oculo spiritus aspiciatur, simul vt fieri poterit obliuioni dando fundum obscurum, specie solum, seu visione illa, & notitia primi, & optimi Boni, retenta: idquæ solummodò loco præambuli, & perfectæ dispositionis ad præsens nunc imminentis propriæ operationis. quod si dein ad exercitium actus, ex reali coniunctione cum Deo, species aliqua benè afficiens elici, foueriquæ possit, subtiliori semper interno aspectu; aderit indubiè grata, pulchraqûe in Deo fruitio: sin autem ad primum etiam visum impertinens quidpiam ilicò sese immisceat, & familiaritatis cum Deo, vel gustum, vel continuationem impediatur, iteratis, & renouaris vicibus, fundus obscurus, in eoquæ latens Dei afficientia, quasi pro visione habenda erit; ita vt solum spiritualiter inibi videatur tendentia ad Deum, non autem vt à fundo, eiusquæ tetra ponderositate includi, & captuari se permittat; nescio qua non nausea, & melancholica auersione, in omnibus solitis exercitijs, sibi, alijsquæ facta grauis.

Et certè quoadusque ex spirituali profectu, in ipsum fundum, & centrum amoris ineuitabiliter, & constanter

T ter

a Mich. 3.

ter prolabarís, cum primis necessarium est, vt illa inclinatio quæ ad fundum & amorem in corde potissimum residentem, post statum contemplationis, & spacia in Diuinitatis notitia, & amore, expleta, solet incipere; maxima cautela cohibeatur, & in simplicissima à fundo ponderoso alleuiatione, quantum possibile est, foueatur: quamuis non plus ex inde, quam ex alia re, quæ sibi peregrina est, moueatur. Verè enim hoc loco Deus est absconditus; vnde etiam pia anima ipsum Deum, in nocte huius obscuritatis, non tam sensibili, & crasso modo desiderare, quam spiritu suo in præcordijs suis, de mane ad ipsum vigilare, & etiam minimum lumen, velut crepusculum matutinum animaduertere, & ad sustentationem, assumere habet; idque tam leui, simplici, ac spirituali visu, quam fieri poterit, in qua quidem leuitate practicanda, frequenter se defecisse, eique inhæsiorem fundi tædiosi præelegisse experietur, si diligentem observationem suæ interioritatis habuerit.

Duabus porrò de causis, affectus ad instar cogitationis, hoc loco alleuian-

us est. Prima quidem, quia secus vix quidquam ex dictis operationibus, post statum contemplationis positus, experiri poterit, non sine maxima interioritatis molestia, fortè vnum, aut alterum annum transigendo. Secunda, quia ante tempus ad fundi miseriam, & amoris depurationem sese vel iniicere, vel abripi permittere, est tanquam minus amoris perfectionem habenti, plus oneris, quam ferre possit, sibi imponere, non sine admirabili proprio, & aliorum tædio; quod ex impatienti modo agendi procedit necessario, utpotè cui solatio vndique destituito, afflictio languentis fundi, ceu carcer superaddatur. Quapropter vbi pia anima quantum poterit per varias alleuiationes, ab obscuro, & ponderoso fundo, tanquam à pænofo carcere sese alleuiarit, & tandem constanter senserit, sese non posse amplius huic centrali carceri resistere; in Dei nomine, & auxilio confidens, liberè consentiat se in lacum tenebrosum deijci iuxta ea, a quæ

hic inferiùs explicata
legerit.

a Paraph. 3.

ET